

Het Pensioenakkoord en het pensioenadvies aan de DGA

Werk aan de fiscale winkel voor accountants en fiscalisten!

Jack Borremans en Kees Beishuizen

Wetsvoorstel 33046 houdt de gemoederen binnen en buiten Den Haag en in het fiscale pensioenveld bezig. De Wet verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangleeftijd AOW is in gewijzigde vorm aangeboden aan de Eerste Kamer. In dit wetsvoorstel worden de noodzakelijke wijzigingen in de AOW (1e pijler), Wet op de Loonbelasting (2e pijler) en Wet op de Inkomstenbelasting (3e pijler) behandeld. Met als resultaat het levensverwachtingsaanpassingsmechanisme, zoals genoemd in het uitwerkingsmemorandum Pensioenakkoord. En passant moet dit overigens ook een structurele besparing van € 700 miljoen opleveren. Werk aan de fiscale winkel voor veel accountants en fiscalisten!

Tussen nu en eind 2013 zullen ruim 100.000 pensioenregelingen van DGA's tegen het licht moeten worden gehouden. Maar wees gerust, dit mag u gewoon doen, ook al is er voor de advisering en bemiddeling in verzekerings- en bancaire pensioenproducten een vergunning nodig, de deelvergunning Wft-pensioenverzekeringen. Deze vergunning ziet niet op het generieke financiële plannings-, estate plannings- of pensioenadvies, zolang u geen specifiek product van een bank of verzekeraar aanbeveelt. En doet u dat wel, maar incidenteel, dan mag dat nog steeds onder het ongewijzigde vrijstellingsbesluit. Helaas voor de AFM, maar u heeft uw handen al vol aan de fiscus als het gaat om de pensioenadvies aan de DGA.

De tweede pijler: pensioenleeftijd naar 67 jaar in 2014

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was er sprake van een getrapte verhoging van de pensioenleeftijd. In 2013 naar 66 en in 2015 naar 67 jaar. Een voor pensioenuitvoerders (met inbegrip van de pensioen-BV) onmogelijke opdracht in de administratieve uitvoering en communicatie. Daarom is afgesproken om de stap naar 67 jaar in een keer te maken; al in 2014.

Consequenties

De verschuiving van de pensioenleeftijd naar 67 jaar zal voor de meeste DGA's, geboren na 1950, een ingreep in de pensioenovereenkomst betekenen. De verwerking van pensioenaanspraken en de daarvan afgeleide lastenneming in de vennootschap zal vanaf 2014 gebeuren met als ingangleeftijd 67 jaar. Zie daar de Kampknip! In de komende maanden zullen er genoeg partijen zijn die modelpensioenovereenkomsten aanbieden om ook deze knip formeel af te dekken. En u zorgt er dan voor dat deze overeenkomst voor 1 januari 2014 wordt getekend. In fiscalibus is het immers not done om een overeenkomst met terugwerkende kracht aan te gaan of te wijzigen.

Wilt u echter uw DGA's echt adviseren, dan is dit een perfecte aanleiding om met hen om tafel te gaan en de hele pensioenplanning door te spreken. U kunt daarbij in ieder geval de vraag op tafel leggen: 'Wilt u een echt pensioen of slechts een fiscaal pensioen?' Het pensioen van de DGA is allang geen vrijblijvende aftrekpost meer, maar een verplichting met verrassend echte rechtsgevolgen. In de afgelopen jaren vooral veroorzaakt door lagere regelgeving in de vorm van Besluiten, handreikingen en vragen en antwoorden.

Deel 5 – Tussenstand Pensioenakkoord en pensioenadvies aan de DGA

In 2011 zijn in vier artikelen de contouren geschetst van het Pensioenakkoord, dat gesloten is tussen overheid, werkgevers en werknemers. Na een algemene inleiding volgden in deel 2 de (financiële) consequenties voor het werknemerspensioen. In deel 3 werd het Origamipensioen van de DGA geïntroduceerd, waarna in deel 4 de gevolgen van het Pensioenakkoord centraal stonden in het licht van de voorgenomen wijzigingen in IAS 19. In deze 5e aflevering wordt de tussenstand opgemaakt inzake het Pensioenakkoord en het pensioenadvies aan de DGA.

Fiscaal pensioen

De DGA die het pensioen uitsluitend als fiscale post ziet waarmee belastinguitstel wordt gecreëerd, zal het vervolgens niet interesseren hoe de pensioenovereenkomst er dan uit komt te zien. Het pensioeninkomen van de DGA en nabestaanden wordt dan minder afhankelijk gemaakt van hetgeen er daadwerkelijk uit en achter de fiscale pensioenverplichting weg komt. Maak het dan ten minste voor uzelf zo gemakkelijk mogelijk. Voorkom verschillende pensioenleeftijden in de opbouw, maar kies één punt op de horizon – de richtleeftijd – en reken alle oude aanspraken om naar die richtleeftijd. De DGA interesseert het toch niet, wanneer hij of zij volgens de pensioenovereenkomst met pensioen moet gaan. Eerder of later is toch

geen probleem, gelet op de flexibiliseringsbepalingen die u heeft opgenomen in de modelovereenkomst. De omrekening gaat gepaard met een relatieve stijging van het zogenaamde excedentpensioen ten opzichte van de totale pensioenaanspraak. Dat excedentpensioen is de actuariële supertanker die enige stuurmanskunst vergt in de jaarlijkse berekening. Zeker als het pensioen wordt uitgevoerd door een andere vennootschap dan de werkgever B.V. De op zakelijke gronden vast te stellen jaarlijkse financieringspremie zal moeten voorzien in een betaling voor de jaarlijkse indexatie van dat excedent. Overweeg ten slotte ook om de indexatiecomponent uit de pensioenovereenkomst te schrappen. Let wel, dat kunt u nooit met terugwerkende kracht doen. De indexatiecomponent is een ongrijpbare grootheid – het is namelijk een voorwaardelijke indexatie, afhankelijk van daadwerkelijke inflatie én beschikbare middelen – die de fiscus gemakshalve vertaalt in een vaste indexatie. Niet voor de lastenneming uiteraard, dan geeft men niet thuis, maar wel in het geval er sancties moeten worden opgelegd, de zakelijkheid van de financieringspremie moet worden aangetoond of dividendruimte bepaald wordt.

Echt pensioen

De DGA die voor de inkomensbehoefte voor de ouderdag en zijn of haar nabestaanden wel afhankelijk blijkt van het pensioen in de eigen vennootschap zal zeker mee moeten denken over de invulling van de pensioenovereenkomst. De meeste pensioenovereenkomsten bevatten immers een groot aantal niet op de balans opgenomen verplichtingen, die op een of andere manier wel zichtbaar gemaakt moeten worden. Om er vervolgens iets mee te doen. Het zijn financiële verplichtingen die rusten op de vennootschap. Het kan dus nooit zo zijn dat een pensioenovereenkomst aanspraken bevat die de DGA in zekere zin nodig heeft in de pensioenplanning, maar dat er geen of onvoldoende dekking is gecreëerd voor die aanspraken. Er ligt dan een verdergaande zorgplicht dan in het fiscale pensioen scenario om uw cliënten te overtuigen dat dekking van deze verplichtingen een must is. Uiteraard staat daarbij buiten kijf dat in dit geval de fis-

cale spelregels worden gerespecteerd. De fiscus beschouwt iedere pensioenregeling als een echte inkomensvoorziening en gebruikt zeer succesvol de stok van artikel 19b wet LB in het verticale toezicht.

De directe overgang naar 67 jaar maakt het origampensioen minder complex dan in de oorspronkelijke tweetrapsraket. Minder complex is niet hetzelfde als gemakkelijk. Een aantal generieke tips:

- beoordeel of de pensioenvennootschap, ook na het verschuiven van de pensioenleeftijd, in staat is om überhaupt aan de dekking van het pensioen te voldoen;
- overweeg om die reden de pensioenleeftijd zoveel mogelijk te verschuiven naar 67 jaar en/of de pensioenopbouw te matigen of te stoppen. Dat verlengt in ieder geval de beleggingshorizon en de herstelkracht van het vermogen;
- bezie de pensioenleeftijd in samenhang met de overige inkomensvoorzieningen en wensen van de DGA. Zeker als het pensioen slechts een onderdeel is van een totale planning waarbij er ook sprake is van lijfrenteverzekeringen of andere pensioenen;
- de DGA die allergisch is voor de 52%-tariefschijf doet er misschien juist goed aan om het pensioen eerder in te laten gaan en dit (gedeeltelijk) samen te laten lopen met een inkomen;
- voorkom verschillende pensioeningangstijdvakken. Een DGA heeft in het algemeen geen behoefte aan fiscaal hobbyisme met een actuariële rekenmachine dat de pensioenverplichting beperkt tot een mathematische exercitie waar door de DGA geen knoop aan vast te knopen is.

Overigens, doordat de verhoging van de pensioenleeftijd pas in 2014 plaatsvindt, zal de in 2013 reeds doorgevoerde verhoging van de AOW met 0,6% pas worden toegepast op de AOW-franchise in 2014.

De derde pijler: Lijfrentes en FOR

Voor de derde pijler heeft de wetgever er voor gekozen om de ingangstijdvakken op 65 jaar te houden, maar daarbij de fiscale pensioenruimte te korten door de in de jaarruimte gehanteerde factoren te beperken. Dit in tegenstelling tot de tweede pijler, waarbij alles is gericht op het juist

langer werken. Ook de FOR-dotatie wordt beperkt (van 12% naar 11,2%).

Jaarruimte tot en met 2013: $17\% (\text{inkomen} - \text{franchise}) - 7,5\% A (\text{angroei}) - F (\text{OR-dotatie})$
 Jaarruimte vanaf 2014: $15,8\% (\text{inkomen} - \text{franchise}) - 7\% A - F$

Ook na 2020 zullen de factoren verder worden verlaagd als de levensverwachting blijft stijgen en in de tweede pijler de pensioenleeftijd nog verder opschuift.

2013: jaar van de waarheid

Pensioenadvies staat meer dan ooit in de picture. Een handvol accountantskantoren heeft de stap genomen om in concurrentie te treden met assurantieadviseurs- en bemiddelaars door de deelvergunning Wft-pensioenverzekeringen aan te vragen. De door de overheid ingezette deskundigheidsslag is volop gaande in de distributiekanaal van financiële producten. Dit gaat gepaard met schuivende panelen. De nekslag voor provisiegerichte verkoop zal echter in 2013 ontstaan, als provisies voor pensioenverzekering producten verboden gaan worden. De echte adviseur zal naar verwachting dan (pas) boven komen drijven en zich onderscheidend kunnen profileren. De DGA met pensioen in eigen beheer zal echter primair behoefte hebben aan een goed onderbouwd generiek pensioenadvies, waarbij de keuze tussen ofwel fiscaal pensioen ofwel echt pensioen centraal zal staan. Dat daarbij ook nog afgeleide productadvies zal plaatsvinden is te verwachten. Met een goed advies door de accountant of belastingadviseur onder de arm zal de productadviseur dit eenvoudig en transparant kunnen invullen voor de DGA. An

Jack Borremans (l.) en Kees Beishuizen zijn beide partner van LNBB actuarissen + pensioenconsultants te Amersfoort en Dordrecht. Zie www.lnbb.nl. of http://twitter.com/lnbb_nl.